

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseinioho, Ph.D., v právní věci žalobkyně **L. D.**, zastoupené JUDr. Tomášem Doležalem, advokátem se sídlem Opava, náměstí Republiky 679/5, proti žalované **Masarykově univerzitě**, se sídlem Brno, Žerotínovo náměstí 617/9, o žalobě proti rozhodnutí rektora Masarykovy univerzity ze dne 24. 11. 2015, č. j. MU-PS/21835/2015/52455/FF,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 30. 9. 2015, č. j. MU-PS/18904/2015/52455/FF, zn. 342083/9/2015, děkan Filozofické fakulty Masarykovy univerzity (dále též „děkan“) dle § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů

(zákon o vysokých školách), vyměřil žalobkyni studující *bakalářský studijní program* B8109 Obecná teorie a dějiny umění a kultury (studijní obor Teorie interaktivních médií) na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity *poplatek za prodlouženou dobu studia* za dalších započatých šest měsíců studia, a to za období od 18. 9. 2015 do 17. 3. 2016 ve výši 15 000 Kč. Žalobkyně požádala rektora Masarykovy univerzity o přezkoumání tohoto rozhodnutí. Rektor Masarykovy univerzity (zastoupen prorektorkou; dále též „rektor“) shora uvedeným rozhodnutím jednak potvrdil rozhodnutí děkana, jednak zamítl žádost o snížení poplatku.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

[2] Ve včas podané žalobě žalobkyně namítla nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů.

[3] Uvedla, že v žádosti o přezkoumání rozhodnutí děkana namítala, že nebyla brána v úvahu uznaná doba rodičovství, je zde nesrovnalost s předchozím rozhodnutím žalovaného o vyměření poplatku za studium ze dne 3. 8. 2015, č. j. MU-PS/14674/2015/50833/FF (období, za která byly vyměřeny poplatky, se překrývají), a poplatek byl vyměřen za dobu studia 0 dnů, kdy nemohlo dojít k započnutí dalších šesti měsíců celkové doby studia. Rektor tyto námitky nikterak nevypořádal a neodůvodnil, proč nejsou správné. Toliko uvedl, jaká je dle jeho názoru délka studia, a že je poplatek vyměřován v každém studiu, kde student splní podmínky pro jeho vyměření, bez ohledu na to, zda jde o studia souběžná.

[4] Uvedené zcela lapidární odůvodnění je v rozporu s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podle něhož se v odůvodnění uvedou důvody výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s námitkami účastníků. V odůvodnění rozhodnutí nejsou uvedeny žádné podklady, pouze odkaz na matriku studentů. Námitky žalobkyně nebyly nijak vypořádány. Žalobkyně odkázala na judikaturu správních soudů týkající se nevypořádání odvolacích námitek a neuvedení podkladů rozhodnutí správních orgánů.

[5] Z výše uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby soud rozhodnutí rektora i děkana zrušil.

III. Vyjádření žalované k žalobě

[6] Žalovaná ve vyjádření k žalobě předně uvedla, že uznaná doba rodičovství byla započtena. K dvojímu zpoplatnění studia za období 18. 9. 2015 – 20. 1. 2016 nedošlo, žalobkyni zmiňované rozhodnutí č. j. MU-PS/14674/2015/50833/FF se týká jiného studia. Námitka, že poplatek byl vyměřen za 0 dnů, byl účelově vytržen z kontextu, 0 započitatelných dnů je praktickým odrazem toho, že studium, za něž se poplatek vyměřuje, se do celkové doby nezapočítává, a to právě z důvodu aktuálního studia v uznané době rodičovství. Rektor se tedy námitkami zabýval, případná stručnost jejich vypořádání neznamená jeho neexistenci.

[7] Z napadeného rozhodnutí je patrné, že rozhodnutí děkana bylo vydáno na základě platných právních předpisů a vnitřních předpisů univerzity a v souladu se skutečnostmi zjištěnými v matrice studentů. Dále žalovaná upozornila, že dle § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách se na rozhodování o právech a povinnostech studenta nevztahují obecné předpisy o správním řízení. Taktéž citovaná judikatura se týká řízení před správními orgány konaných podle správního řádu.

[8] Matrika studentů je veřejnoprávní evidence vedená vysokou školou podle § 88 zákona o vysokých školách, k níž má student nepřetržitý přístup přes Informační systém Masarykovy univerzity. Student má povinnost upozornit na případnou nesprávnost údajů vedených v matrice studenta. Rozhodnutí děkana obsahuje informaci o zdroji údajů o dobách studia (matrika studenta), výčet studií ukončených jinak než řádně, konstatování o způsobu započítávání uvedených dob studií, počet dnů započitatelné doby studia a počet dnů, o kolik tato doba přesáhla standardní dobu studia v aktuálně studovaném studijním programu, a dále údaj o období, pro které byl poplatek vyměřen.

[9] S ohledem na výše uvedené žalovaná navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

[10] Soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí rektora, jakož i předcházející rozhodnutí děkana včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.

[11] Ve věci je nutno v první řadě uvést, že byt' se dle § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách (ve znění účinném do 31. 8. 2016) na rozhodování o právech a povinnostech studenta nevztahovaly obecné předpisy o správním řízení, současně dle § 68 odst. 3 písm. f) téhož zákona platilo, že rozhodnutí ve věcech vyměření poplatku spojeného se studiem musí být vyhotoveno písemně, *musí obsahovat odůvodnění* a poučení o možnosti podat žádost o přezkoumání a musí být studentovi doručeno do vlastních rukou. Judikatura správních soudů toto ustanovení upřesnila tak, že i na rozhodnutí veřejné vysoké školy o vyměření poplatku spojeného se studiem je zapotřebí aplikovat obecné zásady správního práva, konkrétně je třeba u rozhodnutí akcentovat požadavek na splnění zákonných náležitostí těchto rozhodnutí. Z rozhodnutí tak zejména musí být možné ověřit, k jakým právně relevantním skutkovým zjištěním veřejná vysoká škola dospěla, z jakých vycházela podkladů, jaké použila právní normy, a jakým způsobem subsumovala zjištěný skutkový stav pod příslušný právní předpis (srov. např. rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 26. 9. 2012, č. j. 29 A 73/2011-36, nebo ze dne 25. 6. 2015, č. j. 29 Af 42/2013-111, www.nssoud.cz).

[12] V nyní projednávané věci žalobkyně brojila primárně proti nepřezkoumatelnosti rozhodnutí rektora, soud však tento žalobní bod neshledal důvodným. Lze sice konstatovat, že odůvodnění rozhodnutí rektora je skutečně poměrně strohé a ve vztahu k žádosti žalobkyně o přezkoumání rozhodnutí děkana se nachází na samé hraně přezkoumatelnosti, přesto je nepochybné, že z rozhodnutí správních orgánů jako celku (tedy ve spojení s odůvodněním rozhodnutí děkana) jsou jednoznačně patrné právní i skutkové důvody, z nichž jejich závěry

vycházejí, přičemž tyto ve své podstatě zároveň pokrývají i problematiku, kterou žalobkyně činila spornou.

[13] Soud ze spisu zjistil následující rozhodné skutečnosti. Žalobkyně studovala na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity bakalářský studijní program Informační studia a knihovnictví (kód B7201) od 23. 7. 2008 do 13. 9. 2011 a od 16. 2. 2012 do 24. 4. 2013 (ukončení studia pro nesplnění požadavků); bakalářský studijní program Filologie (kód B7310) od 20. 7. 2011 do 20. 4. 2012 (ukončení studia pro nesplnění požadavků); bakalářský studijní program Obecná teorie a dějiny umění a kultury (kód B8109) od 25. 7. 2012 do 24. 4. 2013 (ukončení studia pro nesplnění požadavků).

[14] Žalobkyně dále studovala na téže fakultě bakalářský studijní program Informační studia a knihovnictví (kód B7201) od 21. 7. 2014, přičemž dle záznamu uznané doby rodičovství ze dne 24. 9. 2015, č. j. MU-IS/97179/2015/287807/FF-2, měla pro toto studium uznanou dobu rodičovství od 21. 7. 2014 do 19. 7. 2017.

[15] Od 18. 9. 2015 pak žalobkyně studovala na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity bakalářský studijní program Obecná teorie a dějiny umění a kultury (kód B8109) – za prodlouženou dobu tohoto studia byl vyměřen nyní posuzovaný poplatek. I pro toto studium byla žalobkyni v záznamu uznané doby rodičovství uznána doba rodičovství, a to od 18. 9. 2015 do 19. 7. 2017.

[16] Dne 23. 6. 2016 začala žalobkyně studovat na Právnické fakultě Masarykovy univerzity bakalářský studijní program Právní specializace (kód B6804), což ale vzhledem k datu nemá pro nynější věc žádnou relevanci.

[17] Zákon o vysokých školách v § 58 odst. 3 stanovil: „*Studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, přičemž období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.*“

[18] Z výše provedené rekapitulace je zřejmé, že žalobkyně v období od 23. 7. 2008 do 24. 4. 2013 soustavně studovala postupně celkově tři studijní programy, přičemž všechny byly ukončeny pro nesplnění požadavků, tedy jinak než řádně. Celé uvedené období je tak nutno započíst do celkové doby aktuálního studia. Jedná se o 1736 dnů s tím, že souběžná studia byla započtena pouze jednou. Na tomto místě nutno podotknout, že byť rozhodné znění § 58 odst. 3 věty první části za středníkem zákona o vysokých školách může svádět k výkladu, že pouze jednou se započtou výlučně studia souběžná s aktuálním studiem, dle soudu je nutno takto (tedy započíst pouze jednou) přistupovat i k studiím souběžným s jiným než aktuálním studiem (jak je tomu v nynější věci). Soud zde vychází též z novelizovaného znění dotčeného ustanovení účinného od 1. 9. 2016, které toto pravidlo stanoví již zcela jasně:

„Období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech, nebo v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou.“ Dle soudu tak zákonodárce pouze upřesnil již dříve platné, byť poněkud nepřesně vyjádřené, a zcela logické pravidlo. I kdyby snad tento názor soudu nebyl správný, na výsledku to ničeho nemění, neboť doba studií ukončených jinak než řádně by při opačném výkladu (tedy počítání každé doby studia ukončeného jinak než řádně, jež není s aktuálním studiem v souběhu, zvláště v plném rozsahu) byla pouze ještě větší (zde: 2128 dnů).

[19] Co se pak týče uznané doby rodičovství a jejího zohlednění v celkové době studia, shora citovaný § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách v poslední větě stanovil, že od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se nejdříve odečte uznaná doba rodičovství. Uvedené ovšem neznamená, že se uznaná doba rodičovství odečte od jakéhokoli studia, nýbrž že uznanou dobu rodičovství lze zohlednit toliko v relevantním studiu. Takovým studiem je studium, jehož doba se započítává do celkové doby studia. V posuzované věci by tak do úvahy přicházelo některé ze tří studií ukončených jinak než řádně nebo aktuální studium, za něž byl vyměřen poplatek. Naproti tomu studium studijního programu Informační studia a knihovnictví zahájené dne 21. 7. 2014 zde nehraje roli, protože v době vyměření napadeného poplatku ještě nespadovalo do kategorie „ukončené jinak než řádně“, tudíž jeho doba (a tím pádem ani uznaná doba rodičovství) nebyla brána v potaz (děkan tuto skutečnost ve svém rozhodnutí vyjádřil jako „tj. celkem 0 dnů“). Opačný výklad by vedl k absurdním závěrům. Umožňoval by, aby si student „smazal“ překročení standardní doby studia zvětšené o jeden rok jednoduše tím, že by si nechal uznat dobu rodičovství (přičemž by současně mohl přerušit studium z důvodu rodičovství). Takové osobě, jež by v té době ani nebyla studentem, by se pouhým plynutím času postupně zmenšovala doba studií ukončených jinak než řádně, která by za normálních okolností vedla k tomu sankčnímu následku, že student by naplnil poplatkovou povinnost za prodlouženou dobu studia. Není pochyb o tom, že takový výklad rozumný zákonodárce nezamýšlel.

[20] Jinak řečeno uznanou dobu rodičovství lze započíst pouze vůči době studia, s níž se fakticky překrývá. Žalobkyně tak nemohla očekávat, že se jí odečte uznaná doba rodičovství za období předcházející aktuálnímu studiu, za něž se vyměřuje poplatek, tedy vůči období od 23. 7. 2008 do 24. 4. 2013, období od 21. 7. 2014 do 18. 9. 2015 pak žalovaná nezapočítávala. Žalobkyni se odečítala pouze uznaná doba rodičovství v aktuálním studiu, tedy od 18. 9. 2015, což mělo dva následky. Zaprvé, vzhledem k tomu, že poplatek za prodlouženou dobu studia se ukládá při překročení standardní doby studia zvětšené o jeden rok (tj. v případě bakalářského programu doby 1460 dnů), vznikla žalobkyni poplatková povinnost již na samém počátku studia, tedy ke dni 18. 9. 2015, protože již k tomuto datu činila její celková doba studia 1736 dnů (viz výše). Zadruhé, doba aktuálního studia probíhajícího v uznané době rodičovství se nepočítá (odtud hodnota 0 započítatelných dnů), protože i kdyby se tyto dny přičítaly, musely by se následně odečíst (ono pravidlo odečtu uznané doby rodičovství), což však nemá žádný vliv na vznik poplatkové povinnosti za aktuálních dalších šest měsíců studia.

[21] Pro vyměření daného poplatku za studium tak byly splněny podmínky. Tvrzení žalované o řádném výpočtu celkové doby studia a z toho plynoucí poplatkové povinnosti mají oporu ve správním spisu.

[22] K námitce nesrovnalosti s jiným rozhodnutím o vyměření poplatku lze uvést, že rozhodnutím ze dne 3. 8. 2015, č. j. MU-PS/14674/2015/50833/FF, vyměřil děkan Filozofické fakulty Masarykovy univerzity žalobkyni poplatek za prodlouženou dobu studia ve výši 15 000 Kč za dalších započatých šest měsíců studia studijního programu Informační studia a knihovnictví pro období od 21. 7. 2015 do 20. 1. 2016.

[23] Žalobkyně v žádosti o přezkum nynějšího rozhodnutí děkana namítla, že se zde překrývají období, za něž jsou vyměřeny poplatky – *in concreto* období od 18. 9. 2015 do 20. 1. 2016. Do celkové doby studia se přerušená a souběžná studia nepočítají, studium, pro něž byl vyměřen poplatek rozhodnutím ze dne 3. 8. 2015, bylo dne 18. 9. 2015 přerušeno.

[24] Argumentaci žalobkyně však nutno odmítnout. Pravidlo, dle něhož se souběžná studia započítávají do celkové doby studia pouze jednou, nijak nesouvisí s tím, že pokud někdo studuje souběžně více studií a ve více z nich naplnil podmínky vzniku poplatkové povinnosti, poplatky mu budou vyměřeny v každém takovém studiu, a to třeba i v časově se překrývajícím období.

[25] Výtku, že poplatek byl v nyní projednávané věci vyměřen za 0 dnů, a zákonitě tak nemohlo dojít k započnutí dalších šesti měsíců, považuje soud za lichou. Jak bylo vysvětleno výše, pokud si někdo bezplatnou dobu studia vyčerpá neúspěšnými studii (studium ukončeno jinak než řádně), jejichž doba se započítává do celkové doby studia, může se stát, že při nástupu do zcela nového studia bude mít již od počátku povinnost platit za prodlouženou dobu studia (z aktuálního studia tak bude mít 0 započitatelných dnů). Jak navíc vyplývá ze správního spisu, žalobkyně v daném studiu od 18. 9. 2015 do 25. 1. 2016 skutečně studovala, byť v uznané době rodičovství, k započnutí šesti měsíců tedy došlo.

[26] V tomto ohledu lze přisvědčit žalované, že 0 započitatelných dnů je odrazem toho, že aktuální studium probíhalo v uznané době rodičovství, proto se do celkové doby nezapočítává, resp. to, co by se započítalo, by se vzápětí muselo odečíst, výsledná hodnota je tedy logicky nulová.

V. Závěr a náklady řízení

[27] Soud tedy shledal námitky žalobkyně nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž soud musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

[28] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 26. října 2017

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu